

Príloha č. 2

Program prevencie a riešenia šikanovania detí a žiakov, drogových závislostí a prevencie rizikového správania v škole v súlade so Smernicou č. 36/2018 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach.

Obsah:

Čl.1 Úvodné ustanovenia a pôsobnosť

Čl.2 Charakteristika šikanovania

Čl.3 Prevencia šikanovania

Čl.4 Prejavy šikanovania

Čl.5 Opatrenia na riešenie šikanovania

Čl.6 Spolupráca školy s orgánmi činnými v trestnom konaní a orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

Čl. 7 Spolupráca školy so zákonnými zástupcami žiakov, osobami, ktoré sa osobne starajú o dieťa alebo zariadením, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu

Postup pri podozrení zo zneužívania návykových látok

A/ Tabakové výrobky – konzumácia v škole

B/ Alkohol – konzumácia v škole

C/ Alkohol – nález v škole

D/ Omamné a psychotropné látky – konzumácia v škole

E/ Omamné a psychotropné látky – distribúcia

Čl. 8 Zrušovacie ustanovenia

Ciele školy

Navrhované opatrenia školy v rámci prevencie sociálno – patologických javov

Užitočné stránky pre žiakov

Čl.1 Úvodné ustanovenia

Rámec pre riešenie problému prevencie a šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach poskytuje Smernica č.36/2018, ktorú vydala ministerka školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky podľa §3 písm. d) a o) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v súlade s článkom 11 ods.2 písm. f) druhým bodom Organizačného poriadku Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky.

Je všeobecne známym faktom, že prevencia má svoje nespochybniteľné pozitíva - je jednoduchšia, účinnejšia a lacnejšia, než „liečba“ či odstraňovanie už rozvinutého šikanovania, násilia, závislostí.

Základným predpokladom úspechu je to, že zameranie na prevenciu musí byť obsiahnuté v celom výchovno-vzdelávacom procese školy a prijaté všetkými pracovníkmi školy.

Každý pedagogický zamestnanec školy – má nespochybniteľne kľúčové postavenie pri vytváraní sociálne pozitívnej klímy školy/triedy, ktorá sa odráža vo vzťahu k žiakovi, k jeho vzdelávaniu a výchove a správnom prístupe k rodičom. Okrem pedagogického majstrovstva pri vzdelávaní, s využívaním celého spektra overených, efektívnych a pokiaľ sa dá prítlačlivých metód, podstata prevencie spočíva v kombinácii a rovnováhe prirodzenej autority učiteľa a posilnení demokracie a kooperácie v triede/škole.

Každý žiak školy – musí vedieť, že škola je tu preto, aby mu čo najviac pomohla k úspešnému a spokojnému životu, aby mu ukázala, čo dokáže a nie dokázala, čo nevie. Potrebuje jasne a zrozumiteľne definované pravidlá, platné pre všetkých bez rozdielu – (s odmenami a trestami) nielen deklarované. Na zabezpečenie akceptácie týchto pravidiel by sa mal zúčastniť na ich tvorbe.

Každý rodič žiaka školy – má pochopiť prostredníctvom ubezpečenia školy, že jeho cieľ a cieľ školy je rovnaký – rozvoj dieťaťa a najlepšou zárukou dosiahnutia tohto cieľa je vzájomná spolupráca a dôvera .

Pôsobnosť

Tento pokyn sa vzťahuje na činnosť:

A / Školy
B/ ŠKD

1.Škola zodpovedá za žiakov v čase školského vyučovania a školských akcií v súlade s právnymi normami - školským zákonom, Dohovorom o právach dieťaťa a školským poriadkom.

2. Za povinnosť uvedenú v predchádzajúcom bode sú zodpovední všetci

pedagogickí a odborní zamestnanci školy,

a) ktorí realizujú vyučovací proces a výchovný program v ŠKD,

- b) ktorí vykonávajú pedagogický dozor na chodbách a v školskej jedálni,
 - c) ktorí vykonávajú pedagogický dozor počas školských akcií (školské výlety, kurzy, exkurzie, kultúrne podujatia, športové podujatia a ďalšie školské podujatia),
 - d) ktorí vykonávajú pedagogický dozor počas realizácie záujmového vzdelávania.
3. Škola zodpovedá aj za škodu, ktorú v čase vyučovania, resp. v dobe vykonávania tzv. prechodného dohľadu spôsobí žiak, pokiaľ ten, kto je povinný vykonávať dohľad nepreukáže, že náležitý dohľad nezanedbal (§ 422 Občianskeho zákonníka).

Čl. 2

Charakteristika šikanovania

1. Na účel tohto programu sa **šikanovaním** rozumie

- a) správanie žiaka, ktorého zámerom je ublíženie, ohrozenie, alebo zastrasovanie iného žiaka alebo
- b) úmyselný spravidla opakovaný útok voči žiakovi alebo skupine žiakov, ktorí sa z rôznych dôvodov nevedia alebo nemôžu brániť.

2. Podstatou šikanovania je najmä

- a) úmysel ublížiť druhému fyzicky alebo psychicky,
- b) agresia jedného žiaka alebo skupiny žiakov,
- c) prevaha agresora alebo skupiny agresorov nad obeťou.

3. Šikanovanie sa môže prejaviť

- a) **v priamej forme**, najmä fyzickými útokmi, urážaním, nadávkami, posmechom, zosmiešnením, príkazmi agresora vykonať určitú vec proti vôli obeť, odcudzením vecí, vyhrážaním, zastrasovaním, vydieraním, zneužitím osobných údajov, fotografií, šírením nepravdivých informácií alebo kyberšikanovaním alebo
- b) **v nepriamej forme**, najmä prehliadaním, ignorovaním, zámerným vyčleňovaním z kolektívu alebo nedobrovoľným vystavovaním agresívnym situáciám.

4. Kyberšikanovaním je priama forma šikanovania, pri ktorej ide o zneužitie Informačno - komunikačných technológií (najmä telefónu, tabletu, internetu a sociálnych sietí) na úmyselné ohrozenie, ublíženie alebo zastrasovanie, pričom sa často vyskytuje v spojení s inými formami šikanovania.

5. Kyberšikanovanie má najčastejšie tieto znaky

- a) sociálna prevaha alebo psychická prevaha agresora, nie je nutná fyzická prevaha,
- b) agresor vystupuje často anonymne,
- c) útok nevyžaduje fyzický kontakt agresora a obeť,

- d) agresor spravidla nevidí priamu emocionálnu reakciu obeť na útok s ohľadom na anonymitu a odstup, ktoré informačno - komunikačné technológie umožňujú,
- e) útoky sa šíria prostredníctvom internetu podstatne rýchlejšie ako inými spôsobmi,
- f) útoky sú prístupné veľkému množstvu osôb,
- g) agresor je schopný uskutočniť útok z rôznych miest,
- h) útoky môžu mať dlhšie trvanie v čase,
- i) obeť nemusí o napadnutí dlhšiu dobu vedieť,
- j) obeť nemusí byť schopná identifikovať agresora,
- k) zverejnené informácie, fotografie a audiozáznamy a videozáznamy môže byť náročne odstrániť z internetu.

6. Šikanovanie môže napĺňať skutkovú podstatu trestného činu alebo priestupku.

7. Žiak, ktorý je agresorom, môže byť trestne stíhaný najmä za trestný čin

- a) ublíženia na zdraví,
- b) obmedzovania osobnej slobody,
- c) lúpeže,
- d) vydierania,
- e) hrubého nátlaku,
- f) nátlaku,
- g) porušovania domovej slobody,
- h) sexuálneho násillia,
- i) sexuálneho zneužívania,
- j) krádeže,
- k) neoprávneného užívania cudzej veci,
- l) poškodzovania cudzej veci,
- m) nebezpečného vyhrážania sa,
- n) nebezpečného prenasledovania,
- o) výroby detskej pornografie,
- p) rozširovania detskej pornografie,
- q) prechovávanía detskej pornografie a účasť na detskom pornografickom predstavení,
- r) ohovárania.

Zodpovedným za priestupky je ten, kto v čase spáchania priestupku dovŕšil pätnásť rok svojho veku. Ak v čase spáchania priestupku dovŕšil pätnásť rok a neprekročil osemnásť rok svojho veku, zaraďuje sa do kategórie „mladistvých“.

Páchateľom trestného činu je ten, kto trestný čin spáchal sám. Za spolupáchateľstvo trestného činu sa považuje, ak bol trestný čin spáchaný spoločným konaním dvoch alebo viacerých osôb.

Trestne zodpovedný je ten, kto v čase spáchania činu dovŕšil štrnásť rok svojho veku. Žiaci, ktorí v čase spáchania trestného činu dovŕšili štrnásť rok a neprekročili osemnásť rok svojho veku sa podľa trestného zákona zaraďujú do kategórie „mladistvých“.

8. Šikanovanie môže napĺňať skutkovú podstatu priestupku proti občianskemu spolunažívaniu alebo priestupku proti majetku.

9. Skutočnosť, že fyzická osoba nie je trestne zodpovedná z dôvodu nízkého veku nie je prekážkou na podanie žaloby vo veci náhrady škody, ktorú žiak spôsobil na majetku alebo vo veci náhrady ujmy, ktorú žiak spôsobil na zdraví. Zákonný zástupca žiaka a žiak zodpovedajú za škodu spoločne a nerozdielne.

10. Pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec, ktorému je známy prípad šikanovania a neprijme žiadne opatrenie, môže byť stíhaný najmä za trestný čin

- a) neprekazenia trestného činu,
- b) neoznámenia trestného činu alebo
- c) ublíženia na zdraví

11. Drogová prevencia sa definuje ako iniciatívy, aktivity a stratégie určené na to, aby sa predchádzalo zneužívaniu návykových látok, oddialil sa prvý kontakt s nimi, aby sa zamedzilo negatívnym dôsledkom spojeným so zneužívaním legálnych a nelegálnych drog. Školská prevencia obsahuje všetky vyššie uvedené aspekty, obmedzuje sa ale na školské prostredie. Zahrňuje prevenciu zneužívania drog a pravidiel a predpisy týkajúce sa drog, pomoc pri vyhľadávaní a poskytovaní starostlivosti pre ohrozených žiakov v odborných poradenských zariadeniach a službách a akékoľvek ďalšie aktivity a stratégie týkajúce sa zneužívania drog v škole.

Pod pojmom **primárna prevencia** rozumieme stratégie a aktivity určené na predchádzanie prvému užitiu drogy, k vlastnému začiatku užívaniu drogy.

Sekundárna prevencia zahrňuje programy, stratégie a aktivity zamerané na prevenciu vlastného zneužívania drog, včasnú identifikáciu a liečbu užívateľov drog s cieľom zabrániť vzniku závislosti na drogách (deti, ktoré už prvý kontakt, experimenty majú za „sebou“).

Čl.3

Prevenia šikanovania

1. Prevenia šikanovania sa zabezpečuje najmä formou

a) súčasťou výchovno -vzdelávacieho procesu vrátane pozitívneho vplyvu osobnosti pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca v rámci každodenného vyučovania, obsahového zamerania a didaktiky predmetov a prierezových tém

- osobný a sociálny rozvoj,
- mediálna výchova,
- multikultúrna výchova,
- ochrana života a zdravia,
- výchova a vzdelávanie k ľudským právam,
- výchova k občianstvu,
- boj proti extrémizmu,
- výchova k manželstvu a rodičovstvu

b) súťaží, hier, prednášok alebo diskusií organizovaných školou alebo organizovaných inými relevantnými subjektmi.

2. Riaditeľ školy, koordinátor prevencie a triedny učiteľ priebežne informujú zákonných zástupcov, opatrovníka, osoby, ktorým súd zveril dieťa do osobnej starostlivosti alebo do

pestúnskej starostlivosti alebo do starostlivosti budúcich osvojiteľov (ďalej len „osoba, ktorá sa osobne stará o dieťa“) alebo zariadenie, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu o preventívnych činnostiach školy. Pri realizácii preventívnych činností školy riaditeľ školy, koordinátor prevencie a triedny učiteľ venujú zvýšenú pozornosť efektívnosti týchto činností. Za efektívnu stratégiu v príslušnej oblasti sa nepovažujú jednorazové činnosti, kultúrne podujatia, moralizovanie a zastrašovanie.

3. Riaditeľ školy, koordinátor prevencie a triedny učiteľ vopred preveria navrhované preventívne činnosti školy s cieľom predísť nežiaducemu vplyvu neodborných činností, ako aj škodlivému vplyvu kultov, siekt či extrémistických organizácií na žiakov.

4. Riaditeľ školy oboznamuje s podstatou, formami a nebezpečnými dôsledkami šikanovania

a) všetkých žiakov príslušnej školy a ich zákonných zástupcov,

b) zamestnancov školy príslušnej školy,

c) osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa,

d) zariadenie, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu.

5. Riaditeľ školy zodpovedá za systémové aktivity školy v oblasti prevencie šikanovania.

Pri príprave a realizácii celoškolskej stratégie najmä

a) vytvára pozitívne prostredie v škole,

b) podporuje prosociálne správanie a vzťahy detí,

c) určuje v školskom poriadku pravidlá

- správania sa vrátane sankcií za ich porušenie,

- používania informačno- komunikačných technológií (mobilných telefónov, tabletov, počítačov a iných komunikačných technológií) v priestoroch školy,

d) rozpracúva podrobnosti prevencie a riešenia šikanovania žiakov vo vnútornom predpise školy,

e) zabezpečuje v súlade s pracovným poriadkom školy zvýšený dozor pedagogických zamestnancov cez prestávky, pred začiatkom vyučovania, po jeho skončení a v čase mimo vyučovania, najmä v priestoroch, kde k šikanovaniu už došlo alebo by k nemu mohlo dochádzať,

f) oboznamuje pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov so spôsobom oznamovania šikanovania a preverovania šikanovania,

g) informuje o postupe pri zistení šikanovania, najmä

- pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov,

- žiakov,

- zákonných zástupcov žiaka,

- osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa,
- zariadenie, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu,
- h) zabezpečuje zverejnenie kontaktných údajov inštitúcií, ktoré sa prevenciou a riešením šikanovania zaoberajú,
- i) určuje v pracovnom poriadku školy povinnosť zamestnancov školy oznamovať podozrenie zo šikanovania,
- j) zabezpečuje vzdelávanie pedagogických zamestnancov v oblasti prevencie šikanovania, vrátane kyberšikanovania, prostredníctvom zvyšovania digitálnej gramotnosti učiteľov,
- k) spolupracuje s odbornými zamestnancami príslušného centra pedagogicko - psychologického poradenstva a prevencie (ďalej len „centrum“) a ďalšími odbornými pracoviskami poradenských služieb a preventívnych služieb v regióne,
- l) zapája do prevencie šikanovania žiacku školskú radu, radu školy a zriaďovateľa

Čl.4

Metódy riešenia šikanovania

1. Riaditeľ školy alebo ním poverená osoba zostavuje tím zamestnancov školy, ktorý navrhuje a zabezpečuje odborný postup pri riešení šikanovania.
2. Riaditeľ školy alebo ním poverená osoba pri zisťovaní a preverovaní šikanovania najmä
 - a) zabezpečí bezodkladnú pomoc obetiam a ochranu obetí,
 - b) zabezpečí dozor v triede, kde sa preveruje šikanovanie,
 - c) vykonáva opatrenia na zabránenie novej krivej výpovede agresora jeho izoláciou počas preverovania šikanovania,
 - d) preveruje šikanovanie bezodkladne v čase, keď agresor nie je ešte dohodnutý na spoločnej výpovedi s obeťou, svedkami alebo inými osobami, ktoré na šikanovanie upozornili,
 - e) zabezpečí, aby obeť nebola konfrontovaná s agresorom,
 - f) zabezpečí zistenie vhodných svedkov a uskutočnenie individuálnych rozhovorov alebo konfrontačných rozhovorov so svedkami,
 - g) uchováva dôkazy pri podozrení na kyberšikanovanie v spolupráci s koordinátorom informatizácie alebo externým expertom,
 - h) kontaktuje vo vzťahu k obeť, agresorovi a svedkovi šikanovania - zákonných zástupcov,

- osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa,
- zariadenie, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu,
- zariadenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, v ktorom je žiak umiestnený,
- i) kontaktuje miestne príslušné centrum,
- j) zabezpečí použitie anonymnej dotazníkovej metódy,
- k) vedie písomné záznamy o riešení jednotlivých prípadov šikanovania,
- l) zabezpečí pri rozhovoroch prítomnosť najmenej dvoch pedagogických zamestnancov alebo odborných zamestnancov,
- m) ohlasuje príslušným útvarom Policajného zboru podozrenie na spáchanie priestupku alebo trestného činu.

Pre vyšetovanie šikanovania sa odporúča nasledovná stratégia:

- a) zaistenie ochrany obetiam,
- b) rozhovor s deťmi, ktoré na šikanovanie upozornili, rozhovor s obeťou, s agresormi, s každým zvlášť,
 - c) nájdenie vhodných svedkov, individuálne, prípadne konfrontačné rozhovory so svedkami (nikdy nekonfrontovať obeť a agresora),
- d) kontaktovanie rodičov alebo zákonných zástupcov obeť aj agresora) príp. kontaktovanie CPPP a P,
- e) využitie anonymnej dotazníkovej metódy.

Pri výskyte skupinového násillia voči obeť sa odporúča nasledovný postup:

- a) okamžitá pomoc obeť,
- b) dohoda riaditeľa školy s pedagogickými zamestnancami na postupe vyšetovania,
- c) vlastné vyšetovanie,
- d) zabránenie možnej krivej výpovede agresorov, ich izolácia bez možnosti dohodnúť sa na spoločnej výpovedi,
- e) nahlásenie prípadu polícii,
- f) kontaktovanie rodičov alebo zákonných zástupcov.

Rozhovor s obeťou

- necháme dieťa samostatne hovoriť, citlivo ho povzbudzujeme, aby hovorilo čo najviac
- po spontánnej výpovedi sa začneme pýtať na všetky podrobnosti
- otázky: "Čo sa stalo? Kde sa to stalo? Kto čo urobil? Ako sa správali ostatní prítomní?"
- obeť uistíme o svojej ochrane
- môžeme dieťa požiadať, aby celý incident napísalo
- ak je viditeľné zranenie, upovedomíme lekára, prípadne políciu

- upovedomíme rodičov
- na otvorenú konfrontáciu dieťa neprehovárame, iba mu to navrhujeme, ak nesúhlasí, znovu ho ubezpečíme o ochrane
- pozor na falošné obvinenia

Rozhovor s agresorom

- skôr ako začneme naostro vyšetrovať, zvážime, aká je možnosť agresora usvedčiť,
- ak je táto možnosť veľmi malá, hlavne v prípade strachu a obáv obeť, musíme sa uspokojiť s tým, že urobíme všetko pre ochranu obeť,
- otvorene povieme o obvinení a sledujeme reakcie (chránime obeť i svedkov), jednáme pokojne, neoddávať sa prípadnému hnevu,
- necháme samostatne hovoriť agresora, prípadne mu dáme celú situáciu napísať
- kladieme mu jasné a presné otázky,
- kým prípad nie je vyriešený, neodsudzujeme,
- aj v prípade vyriešeného problému odsúdime čin, nie celú osobnosť (ako človek má šancu na nápravu),
- informujeme o možných sankciách a ďalšom postupe.

Rozhovor so svedkami

- individuálne rozhovory,
- kladieme konkrétne otázky (kto, kedy, ako),
- v prípade, že sa nám nedarí, použijeme takú otázku, z ktorej sa už predpokladá, že dieťa určitú vec videlo "Kde si bol keď . . ." namiesto "Ublížil X žiak žiakovi Y",
- dobré sú otázky, na ktoré sa nedá odpovedať áno - nie – neviem,
- musíme čeliť výhovorkám.

Rozhovor s rodičmi obeť

- informujeme ich o celom priebehu vyšetrovania,
- ubezpečíme ich o ochrane ich dieťaťa,
- snažíme sa dohodnúť na spolupráci.

Rozhovor s rodičmi agresora

- rodičov pozveme na rozhovor,
- oboznámime ich o priebehu vyšetrovania, o podstate činu i o celkovom správaní sa dieťaťa v škole,
- u týchto rodičov, ktorí nemajú záujem spolupracovať, a ktorí priamo negatívne ovplyvnili správanie svojho dieťaťa, rozhovor zbytočne nepredlžujeme. Oboznámime ich o možných sankciách a o ďalšom postupe.
- zápis z jednaní im dáme podpísať.

Oboznámenie triedy

- oznámime spolužiakom, či a ako budú vinníci potrestaní,

- vo vážnejších prípadoch by mal toto jednanie viesť riaditeľ školy,
- v prípade obáv o bezpečnosť obeť od tohto kroku upustíme.

Cieľom vyšetrovania je získať odpovede na otázky: Kto je obeťou, prípadne koľko je obetí? Kto je agresorom, alebo koľko je agresorov? Kto je iniciátorom? Kto je aktívnym účastníkom? Ako, kedy, kde a čo konkrétne agresori robili obeť? Ak sa učiteľ rozhodne vyšetrovať šikanovanie, musí si uvedomiť, že je to veľmi závažná a ťažká úloha. Musí vedieť v sebe spojiť prvky psychoterapeuta, ktorý poskytuje pomoc obeť a vyšetrovateľa, ktorý vyšetruje závažný čin. Je preto potrebné robiť si poznámky o tom kto, čo, kedy a ako komu robil, s pripojenými poznámkami kto čo povedal – tieto informácie samozrejme nezverejňuje. Takáto dokumentácia je potrebná v prípade sťažností rodičov agresorov a je potrebná v ďalších krokoch.

Čl.5

Opatrenia na riešenie šikanovania

1. Opatreniami na riešenie šikanovania pre obeť a jej zákonných zástupcov, osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa a zariadenie, v ktorom je obeť umiestnená na základe rozhodnutia súdu sú najmä

- a) odporúčanie vyhľadať individuálnu odbornú starostlivosť,
- b) zabezpečenie skupinového intervenčného programu v spolupráci s centrom,
- c) zaistenie bezpečia obeť,
- d) zabezpečenie informovania a poradenstva o šikanovaní pre osoby uvedené v článku 4.ods.2.

2. Opatreniami na riešenie šikanovania pre agresora a jeho zákonných zástupcov, osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa a zariadenie, v ktorom je agresor umiestnený na základe rozhodnutia súdu sú najmä

- a) odporúčanie zákonným zástupcom agresora vyhľadať odbornú starostlivosť centra,
- b) preloženie agresora do inej triedy alebo do inej výchovnej skupiny, ak je agresor schopný stále ohrozovať svoje okolie,
- c) uloženie opatrenia vo výchove podľa § 58 ods. 2 a 3 zákona.

3. Pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec je povinný šikanovanie, alebo podozrenie zo šikanovania medzi žiakmi bezodkladne riešiť a každej jeho obeť bezodkladne poskytnúť pomoc.

Čl.6

Spolupráca školy s orgánmi činnými v trestnom konaní a orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

1. Riaditeľ školy je povinný oznámiť orgánom činným v trestnom konaní podozrenie, že žiak sa dopustil

a)šikanovania,

b)spáchania trestného činu uvedeného v čl. 2 ods. 7 alebo opakovane páchal priestupky uvedené v čl. 2 ods. 8 v súvislosti so šikanovaním.

2. Riaditeľ školy je povinný orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately oznámiť

a) podozrenie podľa odseku 1,

b)skutočnosti, ktoré ohrozujú obeť, agresora alebo svedkov,

c) opatrenia, ktoré prijal podľa článku 4,5

Čl. 7

Spolupráca školy so zákonnými zástupcami žiakov, osobami, ktoré sa osobne starajú o dieťa alebo zariadením, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu

1. Pri podozrení na šikanovanie žiaka spolupracujú riaditeľ školy, koordinátor prevencie, výchovný poradca, ďalší pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci s rodinou obeť a s rodinou agresora.

Riaditeľ školy poveruje prácou vo Výchovnej komisii zamestnancov:

-výchovná poradkyňa,

-zástupca riaditeľa pre primárne vzdelávanie,

-zástupca riaditeľa pre nižšie sekundárne vzdelávanie,

-koordinátor prevencie,

-školský špeciálny pedagóg,

-školský psychológ,

-triedny učiteľ,

- asistenti učiteľa

2.Pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci dbajú pri rozhovore so zákonným zástupcom obeť, agresora alebo svedka najmä na zachovanie dôvernosti informácií.

3. Riaditeľ školy môže odporučiť zákonným zástupcom agresora a osobám, ktoré sa osobne starajú o dieťa alebo zariadeniu, v ktorom je umiestnený na základe rozhodnutia súdu, umiestniť agresora na dobrovoľný diagnostický pobyt do diagnostického centra alebo do liečebno - výchovného sanatória.

4. O úkonoch podľa tohto článku osoba poverená riaditeľom školy vyhotovuje zápis, z ktorého po jednom vyhotovení poskytne každej zo zúčastnených osôb.

Postup pri podozrení zo zneužívania návykových látok

A) Tabakové výrobky -konzumácia v škole

1. odobratie a zaistenie výrobku
2. spísanie záznamu s vyjadrením žiaka
3. oznámenie rodičom - komunikácia s nimi
4. výchovné opatrenie v súlade so ŠP
5. oboznámenie ostatných pedagógov, žiakov v kolektíve

B) Alkohol -konzumácia v škole

1. odobratie a zaistenie výrobku
2. pri ohrození zdravia, života škola zabezpečí potrebnú pomoc a volá lekársku pomoc,
3. ak nehrozí akútne nebezpečenstvo, spísanie záznamu s vyjadrením žiaka,
4. vyrozumenie zákonného zástupcu a ten si žiaka vyzdvihne,
5. komunikácia s rodičom
6. výchovné opatrenie v súlade so ŠP(uvedené v bode IV. Hodnotenie prospechu a správania: IV.7.d)
7. oboznámenie ostatných pedagógov, žiakov v kolektíve
8. Podľa § 5 ods. 10 zákona č. 596/2003 Z .z. o štátnej správe v školstve:

Riaditeľ a ostatní vedúci pedagogickí zamestnanci sú povinní oznámiť obci požitie alkoholického nápoja alebo inej návykovej látky osobou maloletou do 15 rokov alebo mladistvou osobou do 18 rokov.

C) Alkohol -nález v škole

1. odobratie a zaistenie výrobku
2. okamžite informovať vedenie školy

3. spísanie záznamu s vyjadrením žiaka, ak bol nájdený u neho oznámenie rodičom, komunikácia s nimi
4. výchovné opatrenie v súlade so ŠP (uvedené v bode IV. Hodnotenie prospechu a správania: IV.7.d)
5. oboznámenie ostatných pedagógov, žiakov v kolektíve

D) Omamné a psychotropné látky -konzumácia v škole

1. odobratie a zaistenie výrobku
2. pri ohrození zdravia, života škola zabezpečí potrebnú pomoc a volá lekársku pomoc
3. ak nehrozí akútne nebezpečenstvo, spísanie záznamu s vyjadrením žiaka
4. vyrozumenie zákonného zástupcu a ten si žiaka vyzdvihne
5. komunikácia s rodičom
6. výchovné opatrenie v súlade so ŠP (uvedené v bode IV. Hodnotenie prospechu a správania: IV.7.b)
7. oboznámenie ostatných pedagógov, žiakov v kolektíve
8. Podľa § 5 ods. 10 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve:

Riaditeľ a ostatní vedúci pedagogickí zamestnanci sú povinní oznámiť obci požitie alkoholického nápoja alebo inej návykovej látky osobou maloletou do 15 rokov alebo mladistvou osobou do 18 rokov.

D) Omamné a psychotropné látky

- distribúcia

1. pri podozrení na distribúciu musí škola vždy informovať PZ SR

Omamné a psychotropné látky - nález

1. odobratie a zaistenie látky
2. netestujeme chemické zloženie
3. spísanie záznamu
4. ak bola látka nájdená u žiaka, ten sa k tomu písomne vyjadří
5. za prítomnosti svedka je látka vložená do obálky, zapíše sa dátum, čas a miesto nálezu, obálka sa zapečatí (prelepiť s pečiatkou školy) a uschová sa
6. škola vyrozumie PZ SR, tá latku identifikuje a zaistí

Čl. 8

Zrušovacie ustanovenia

Zrušuje sa Metodické usmernenie č.7/2006 –R z 28.marca 2006 k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov v školách a školských zariadeniach.

Smernica č. 36/ 2018 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach nadobudla účinnosť od 1.septembra 2018. Program prevencie a šikanovania, násilia, drogových závislostí a prevencia rizikového správania žiakov v škole bol vypracovaný v súlade touto smernicou.

Ciele školy:

- snažiť sa vytvoriť prostredie obmedzujúce vznik šikanovania –snažíme sa byť školou, kde sa šikanovanie netoleruje v žiadnych podobách,
- vhodnými prostriedkami zabrániť jeho trvaniu, systematická preventívna činnosť,
- vytvárať pozitívnu sociálnu klímu v škole, v triede, bezpečné prostredie v celej škole – budovať priateľské a bezpečné medziľudské vzťahy, zodpovednosť za správanie, uvedomovanie si dôsledkov správania,
- podporovať zdravie jednotlivcov i skupín, participovať na zdravom životnom štýle,
- vytvárať podmienky pre rozvoj postojov žiakov odmietajúcich drogy,
- v rámci primárnej prevencie informovať žiakov (primerane veku) o návykových látkach, ich účinkoch a rizikách,
- realizovať osobnostný a sociálny rozvoj, podporovať rozvoj sociálnych komunikatívnych zručností,
- podnecovať vzájomnú neformálnu komunikáciu so žiakmi, medzi žiakmi a zamestnancami školy, budovanie vzájomnej dôvery,
- zapájať zákonných zástupcov i odbornú komunitu do diania v škole, pravidelne ich informovať o dianí v škole,
- vytvárať vhodné podmienky pre zmysluplné využívanie voľného času.

Navrhované opatrenia školy v rámci prevencie sociálno–patologických javov (SPJ)

- A / zvyšovanie odbornej úrovne pedagógov v oblasti prevencie SPJ,
- B / pravidelné oboznamovanie žiakov so školským poriadkom,
- C / dodržiavanie pravidiel - otvorená diskusia, kontrola zo strany pedagógov, ale aj žiakov,
- D / pri porušovaní pravidiel - postihnutie vinníka,
- E / budovanie dobrého vzťahu a dôvery medzi triednym učiteľom a žiakmi v triede,
- F / zlepšovanie spolupráce medzi triednym učiteľom a rodičmi,
- G / podpora zdravotnej, osobnostnej a sociálnej výchovy,
- H / systematická preventívna činnosť, (tvorivé dielne, besedy, predstavenia...), podpora zdravého životného štýlu.

Máš v škole problém, s ktorým si nevieš poradiť?

Nemaj strach a povedz o svojich problémoch:

- triednej učiteľke alebo učiteľke, ktorej dôveruješ,
- výchovnej poradkyni – Mgr. D. Chrastinovej,
- riaditeľke školy – Ing. E. Gurovej.

Ak si myslíš, že sa nemôžeš zdôveriť nikomu, zavolaj na linku dôvery alebo do pedagogicko-psychologickej poradne.

Užitočné stránky pre žiakov:

Pedagogicko-psychologické poradne

Adresy na najbližšie pedagogicko-psychologické poradne v mieste vášho bydliska nájdete na internetovej adrese **www.sikana.eu**.

Centrá výchovnej a psychologickej prevencie

Takisto adresy na najbližšie centrá výchovnej a psychologickej prevencie v mieste vášho bydliska nájdete na stránke **www.sikana.eu**.

Linka detskej istoty www.idi.sk

Obrátiť sa môžete aj na telefonickú Linku detskej istoty. Na bezplatné číslo Linky detskej istoty **116 111** môže zavolať každý, kto potrebuje pomoc alebo chce pomôcť v otázke šikanovania. Teda aj dieťa, aj dospelý.

Linka sa špecializuje na problematiku detí a mládeže. Ako jediná pracuje v nepretržitej prevádzke vrátane víkendov a sviatkov. Je bezplatná, anonymná a odborne garantovaná.

Takisto môžete poslať podnet mailom na adresu **sikana@sikana.eu** alebo **pomoc@sikana.eu**.

Webstránky o šikanovaní : **www.sikana.eu**, **www.previnciasikanovania.sk**